

κύνες, οἵτινες τὴν νύκτα ἀπολόμενοι τῶν δεσμῶν διέτρεχον τὰ περίξ, τοὺς μὲν χριστιανούς ὀδηγοῦντες ἀβλαβεῖς εἰς τὸ φρούριον, τοὺς δὲ Τούρκους καταξεσχίζοντες, ὡς ἐλέγετο. Ὁ Μοτσενίγος ἀπορρασίσας νὰ ἐπιτεθῆ κατὰ τῶν τουρκικῶν χωρίων, ὧν οἱ κάτοικοι ἐφημιζόντο ὡς οἱ μαχηώτεροι τῶν Ἀσιανῶν, κατέπλευσε περὶ τὰ ἐξημερώματα καὶ ἀπεβίβασε τοὺς στρατιώτας μετὰ μέρους ὀπλιτῶν. Τοὺς Τούρκους ἐπὶ πολὺ ἀντιστάνας ἐπὶ τέλους οἱ Ἕλληνες ἵππεις ἔτρεψαν εἰς φυγὴν, καὶ κατέκοψαν καὶ ἠχμαλώτισαν ἀρκετούς. Δικροπάσαντες τὰ τουρκικὰ χωρία, ἔλαβον πλουσιωτάτην λείαν, ἐν ἧ διεκρίνοντο καὶ πλείστοι τάπητες κατεργαζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐκεῖ τουρκισσῶν. Πάμπολλαι κεφαλαὶ ἐκομίσθησαν εἰς τὸν ναυάρχον ὑπὸ τῶν Στρατιωτῶν, ἐξ ὧν οὐδεὶς μὲν ἐφρονεῖται, ἐπληρώθησαν ὅμως πεντήκοντα. Μετὰ ταῦτα ἐξέτειναν τὴν λεηλασίαν καὶ ἐπὶ τῶν περίξ χωρίων, ἐνθα ὁ Κιππικός εἶδε τὰ λείψανα τοῦ Μαυσωλείου. Ὁ στόλος ἤγαγε τὴν λείαν ἐν τῇ ἐρημονήσῳ Οἰνούσῳ (Capraria), οἱ δὲ κριταὶ διένειμαν κατὰ τὴν τάξιν τὰ λάφυρα. Ἐνταῦθα ἔφθασε καὶ ὁ ὑπὸ τὸν καρδινάλιον Καράφφον παπικὸς στόλος. Ὁ καρδινάλιος συνεχάρη τὸν Μοτσενίγον διὰ τὴν ἐπιτυχῆ λεηλασίαν τῆς Ἀσίας καὶ τὴν ἐκδίκησιν τῶν χριστιανῶν κατὰ τῆς λύσσης τῶν ἀπίστων. Οἱ δύο στόλοι ἐπλευσαν εἰς Σάμον· ἡ νῆσος ἦτο τότε ἔρημος, ἔβριθεν ὅμως παντοειδῶν ἀγρίων ζώων, καὶ ἄρκτων, μέλιτος, καὶ διαυγῶν ὕδατων. Ἐνταῦθα ἀποβάντες οἱ Στρατιῶται, ὀπλιταὶ καὶ γαλεῶται ἀνεπαύθησαν, ἔφαγον, ἔπιον καὶ διὰ τραγουδιῶν ἔψαλαν τοὺς θριάμβους των. Οἱ δύο ναύαρχοι ἀπεφάσισαν νὰ προσβάλωσι τὴν Ἀττάλειαν τῆς Παμφυλίας, μίαν τῶν τότε πλουσιωτέρων πόλεων τῆς Ἀσιατικῆς ἀκτῆς, μέγα ἐμπροεῖον τῶν Σύρων καὶ Αἰγυπτίων, καὶ λιμένα θεωρούμενον ἀπόβητον ἕνεκα τῆς περικλειούσης αὐτὸν μεγάλης ἀλύσεως. Πρῶτοι οἱ Στρατιῶται ἀποβάντες εἰς τὴν ξηρὰν κατέλαβον τὸν ὑπερκαίμενον λόφον, ὅθεν ἐξορμῶντες ἤρπαζον ἀνθρώπους καὶ πράγματα. Μετ' ὀλίγον ἐπόρθησαν καὶ τὴν ἄνω τῆς πόλεως ὄχυρὰν ἀποθήκην τῶν ἐμπορευμάτων, περικλείουσαν βαρύτιμα εἶδη, ὡς πιπέρι, κινάμωμον, γαρόφαλα καὶ τάπητας, τὰ ὅποια ἔφερον ἐπὶ τῶν γαλερῶν. Ὁ στόλος προσβλῶν τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ λιμένος ἀπέτυχε, καὶ ἀπέπλευσε, ἀφοῦ ἐπυρόλησε τοὺς περίξ τῆς πόλεως ὠραίους κήπους. Ἐπανελθὼν εἰς Καρίαν ἀπεβίβασε τοὺς Στρατιώτας εἰς τὴν ἀντικρὺ τῆς Κῶ χερσόνησον τῶν Τερμερίων, ἐξ ἧς οὗτοι ἐκόμισαν 137 κεφαλάς καὶ πλῆθος αἰχμαλώτων. Ἐκεῖθεν κατέπλευσαν εἰς Νάξον, ἐνθα τὸ πολεμικὸν συμβούλιον ἀπεφάσισε τὴν ἄλωσιν τῆς Σμύρνης. Ἐκ Νάξου ὁ στόλος διηυθύνθη πρὸς τὰ Ψῶρα, τὰ νῦν Ψαρά, νῆσον ἀκατοίκητον καὶ διασωζούσαν ἐρείπεια πα-

λαιοῦ φρουρίου. Ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἰωνίας ἐξ ἀπροόπτου προσβληθεῖσα ἠλώθη, διηρπάγη καὶ ἐπυροπόληθη. Ἐνῶ δὲ οἱ γαλεῶται ἐλεηλάτουν τὴν πόλιν, ὁ σύμπασης τῆς Σμύρνης Βαλαχθάνης συναθροίσας ἀρκετούς Τούρκους ἔδραμεν εἰς βοήθειαν· ἀλλ' οἱ ἐξω τῆς πόλεως φρουροῦντες Στρατιῶται μετὰ τινῶν ὀπλιτῶν πρῶτοι ὤρμησαν κατὰ τῶν ἐπερχομένων. Αἰματηρὰ συνήθη καὶ ἐπὶ πολὺ ἀμφίροπος μάχη, ὅτε ὁ Νκυπλιεύς Στρατιώτης Πέτρος Φρασίνας «uomo valoroso e tra nostri cavalieri di gran nome» ὀρμήσας κατὰ τοῦ Βαλαχθάνου διεπέρασεν αὐτὸν διὰ τοῦ δόρατος· καὶ κρημίσας τοῦ ἵππου ἀπεκεφάλισε. Μετὰ τὸν φόνον τοῦ ἀρχηγῶ τῶν οἱ Τούρκοι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, οἱ δὲ Στρατιῶται καταδιώξαντες τούτους ἐφόνευσαν καὶ ἠχμαλώτισαν πολλούς. Δικροῖσαι δεκαπέντε κεφαλαὶ ἐκομίσθησαν εἰς τοὺς ναύαρχους, πλῆθος δὲ αἰχμαλώτων καὶ πλουσιωτάτη λεία ἐπεβίβασθη εἰς τὸν στόλον, ὅστις πλεύσας εἰς ἐρημόνησα διένειμε τὰ λάφυρα κατὰ τὴν διαγραφείσαν τάξιν. Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας οἱ Στρατιῶται ἀπέβησαν εἰς τὰς Κλαζομενάς, καὶ ἀφοῦ ἐλεηλατήθη ὁ τόπος, ἕνεκα τοῦ προσεγγίζοντος χειμῶνος ὁ στόλος κατὰφορτος ἐκ λείας ἱπανῆλθεν εἰς Μεθώνην. Ἐνταῦθα ἀπεχαιρέτισε τὸν Μοτσενίγον ὁ παπικὸς ναύαρχος ἐπιλέγων «εἰμι βέβαιος ὅτι, ὅταν διηγηθῶ εἰς τὸν Πονεῖφρα καὶ τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας τὰ ἐνδοξα ταῦτα ἀνδραγαθήματα, ἅπαντες θὰ ἐκπλαγῶσι καὶ θὰ μείνωσιν ἐνεοί».

(Ἐν τῷ κούρσῳ τοῦ ἐπομένου ἔτους (1473) οἱ Στρατιῶται ὑπὸ τὸν Πέτρον Βουζύκη λεηλατοῦσι τὴν Μάκρην καὶ τὸν Φύσκον τῆς Λυκίας, καὶ φονεύουσι πολλοὺς Τούρκους· Ἰδιῶ μνημονεύεται ὁ Βουζύκης διαπεράσας διὰ τοῦ δόρατος τὸν Ἀγιάσμπειν σύμπασην τῆς Μάκρης. Ἡ τοῦ ἐπομένου ἔτους ἐστρατεία περιορίσθη εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Κύπρου, ἐν ἧ μεγάλη ἀνεκλύφθη συνωμοσίαι κατὰ τῆς βασιλείσσης Αἰκατερίνης, καὶ εἰς βοήθειαν τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων πολιορκουμένης Σκόδρας· πολλοὶ Στρατιῶται ἔμειναν εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ Δυρραχίου, ἕτεροι δὲ ἡρωικῶς ἔπεσαν ἐν τῇ ἄλωσει τῆς Σκόδρας.

Τὸ ἱππικὸν τοῦτο κούρσον, ἢ ἀλαβάνδα ὡς λέγουσιν ἔτι οἱ Ἀκαρῶνες διατηρήσαντες τὴν παλαιάτην λέξιν τῶν Καρῶν¹⁾, ἐνδιαφέρει εἰς τὸ ἡμέτερον θέμα καὶ ὑπὸ ἄλλην ἐποψίν. Εἶδομεν ὅτι ὁ διοργανισμὸς τῶν καμερλέγγων καὶ ἡ ἐπὶ τῆς λείας δεκάτη τοῦ ἀρχηγῶ ἀναπολοῦσι παλαιὰ ἔθιμα ἐπικρατοῦντα ἐν τῷ βυζαντινῷ

1) «Ἀλαβάνδα... ὅ ἐστι κατὰ τὴν Καρῶν φωνὴν ἱππικός· ἄλλα γὰρ τὸν ἵππον, βάνδα δὲ τὴν νίκην καλοῦσιν· ἐνθεν δὲ καὶ παρὰ Ῥωμαίοις βάνδον τὴν νίκην φασίν». Στέφ. Βυζάντ. λ. «Ἀλάβανδα» ἢ φράσις τῶν σημερινῶν Ἀκαρῶνων «ἔς τὸν καιρὸν τῆς ἀλαμπάνδας» ἀντιστοιχεῖ «ἔς τὸν καιρὸν τοῦ μεγάλου κούρσου», ὡς οἱ ἴδιοι λέγουσιν.